

Predikan av Solveig Högberg Juldagen 2021-12-25, i S:t Peter

Jesu födelse

Jesaja 9:2-7

1 Joh 1:1-4

Luk 2:1-20

Joh 1:1-14

Inledning

Idag är ett sådant tillfälle som jag skulle vilja ha en White board, så att jag kan rita en tankekarta, för att strukturera upp bibeltexterna, se sammanhangen och fånga in vad juldagens bibelberättelser betyder för oss. Men det har jag inte, så nu får vi försöka hålla de stora linjerna i huvudet ändå.

Sedan gammalt har tre mässor eller gudstjänster firats på juldagen.

Det är en tradition som verkar ha uppkommit i församlingen i Jerusalem. Under 500-talet nådde seden Rom och därifrån övriga västvärlden.

Dessa tre samlingar har haft många namn och tolkningar.

I folkmun har midnattsmässan ofta kallats änglamässan, julottan har kallats morgonrodnadens mässa eller herdemässan och juldagens gudstjänst, som alltid ansetts vara julfirandets främsta gudstjänst, kallas helt enkelt högmässan.

Under medeltiden ansågs de tre mässorna syfta på Jesu trefaldiga födelse: född av Fadern före all tid, född av Maria i tiden och född av Anden i de troendes hjärtan.

Alla dessa födelser handlar dagens bibeltexter om och det som verkligen står i centrum är: ”Ordet blev människa”.

De orden sammanfattar inkarnationens mysterium.

Mysteriet eller undret att Gud blev människa.

Gud i centrum

I min tänkta tankekarta finns en cirkel i mitten, där står ordet ”Gud”.

Men naturligtvis så är det så mycket mer än ett ord. Gud är och har alltid varit och kommer alltid att vara tillvarons centrum.

”I begynnelsen fanns Ordet, och Ordet fanns hos Gud, och Ordet var Gud. Allt blev till genom det och utan det blev ingenting till.” ”Och ordet blev människa och bodde hos oss.”

Så berättar Johannes i en av dagens bibelberättelser.

Detta berättar om att Jesus var född av Fadern före all tid.

Det som är Midnattsmässans budskap.

Och som skapelseberättelsen säger ”Och Gud såg att allt var gott, och det blev afton och det blev morgon”.

Men under en av skapelsens nya dagar hände något, som inte var gott.

Mörkrets land

Nu får vi i vår tankekarta dra ut en linje från cirkeln i mitten och så berättar Jesaja om ett folk som vandrar i mörkret, han talar om mörkrets land. Han talar om oket på folkets axlar, förtryckarens piska, stövlar som bars i striden, manteln som fläckats av blod.

Lukas berättar om herdarnas rädsla. Rädsla är ännu ett tecken på att allt inte längre är gott.

Johannes berättar om att världen inte kände skaparen. Gud är inte längre i centrum. Inte ens hans egna tog emot honom.

Profetia

Men Jesaja berättar om att så här ska det inte behöva vara. Nu får vi dra ett streck med en pil från Mörkrets land till profetians budskap. Trots att folket inte ville kännas vid Gud så övergav inte Gud folket. Jesaja förnekar inte på något sätt det bedrövliga som *är*, men han visar på att det finns ett alternativ. Så här ska det inte behöva vara. Gud ska ingripa för och med sitt folk.

Jesaja talar om kontraster som vi så väl känner igen också i vår tid. Mörker – ljus, krig – fred, makt – maktlöshet.

Jesaja hade alltså inte bara något att säga till dem som levde för snart 3000 år sedan.

Han har ett tilltal som gäller också oss. Vår verklighet är inte så annorlunda är hans.

Något radikalt annorlunda och nytt ska ske

Jesaja berättar om det nya som ska ske och det är dags att rita ännu en pil, nu från profetian till det som skulle komma att hända, till det nya.

Ett ljus ska stråla fram, jublet ska stiga, glädjen ska bli stor, det onda ska brytas sönder, det blodbesudlade ska förtäras av eld.

Allt som detta är exempel på det som kan ske för att ”Ordet blev kött”, ”Ordet blev människa”.

Möjligheten ligger i att Jesus föddes.

Lukas berättar om den historiska ramen och omständigheterna kring födelsen. Att Jesus blev människa skedde när tiden var inne.

Just då möttes det jordiska och det himmelska. Det mänskliga och det gudomliga.

Men julevangeliet är så mycket mer än en historisk berättelse, eller en romantisk bild av julkrubban och änglabesöken.

Det är en levande verklighet som är förankrad mitt i vår hårda och svåra värld.

Jesus föddes av Maria in i tiden. Det är Julottans budskap!

Men Jesus föddes inte bara in i dåtiden, han föds in i nutiden, han föds in i varje tid.

Hans födelse är inte tidsbunden, den gäller för alltid. Även om den fysiska födelsen skedde i en bestämd tid.

Och Johannes berättar om att åt dem som tog emot honom, och det gäller inte bara Josef och Maria, utan ”åt *alla* som tog emot honom gav han rätten att bli Guds barn, åt alla som tror på hans namn”.

Ett ärende

Nu får vi dra ännu en pil från det nya som skett till det som blir konsekvenserna av det.

För den som har tagit emot Jesus, den som har fått Jesus född in i sitt liv, har fått ett uppdrag, eller har ett ärende att utföra.

I sitt första brev (episteltexten) betonade Johannes det synliga och påtagliga i Jesu framträdande. Han talar om glädjen och han talar om att det finns en avsikt med Jesu människoblivande och det finns en avsikt med att berätta om det.

Vi har ett ärende därför att vi har hört, vi har sett, vi har också fysiskt kunna känna av Jesus.

Därför har vi ett ärende att berätta om honom.

Precis som herdarna berättade om vad de fått veta och Johannes med risk för sitt liv berättade om vad som skulle komma.

Ingen människa har Guds uppdrag att göra underverk. Men vi är alla kallade att låta Guds under ta gestalt i och genom oss.

Herdarnas och Johannes berättande och vårt berättade har ett enda syfte: ”för att också ni (alla andra) ska vara med i vår gemenskap, som är en gemenskap med Fadern och hans son Jesus Kristus”, som Johannes uttryckte det.

Detta är Juldagsgudstjänstens, högmässans budskap: Jesus föds av Anden in i en troendes hjärtan.

Så lägger Johannes till att det han skriver, det gör han för att vår glädje ska bli fullkomlig.

Julens budskap kan på många sätt sammanfattas i ordet ”glädje”.
Glädje över att Jesus föddes av Fadern före all tid,
föddes av Maria i tiden och
föddes av Anden i de troendes hjärtan.

Avslutning

Nu ska vi inte rita fler pilar, vi ska inte ens rita ett streck tillbaka till centrum. Däremot ska vi rita en stor cirkel runt omkring allt det som finns på vår tankekarta.

För Gud utgör inte bara centrum, han finns inte endast i centrum av sin skapelse. Allt det som sker är en följd av det som skett tidigare. Orsak och verkan, både på ett positivt och negativt sätt.

Eftersom det kom en dag då allt inte var gott längre, då Guds skapelse hade sårats, så sökte Gud nya vägar för att upprätta relationen till människan, för att återskapa den ursprungliga gudomliga tanken. Till slut – när dagen var inne sände han sin egen son, Jesus, till oss.

Guds generositet kan vi ta emot eller avvisa. Men Gud är alltid beredd att ta emot oss. Han avvisar aldrig den som kommer till honom.

Därför kan vi rita den stora cirkeln runt allt.

Gud är inte bara centrum, han omsluter också allt, och våra liv får vara den kärlekens respons.